

Starptautiskā bērnu grāmatu diena

“Dēstiet stāstus un pasaule uzplauks” – ar šādu saukli Starptautiskā bērnu un jaunatnes literatūras padome (*International Board on Books for Young People, IBBY*) aicina sagaidīt 2026. gada 2. aprīli, pasaku meistara Hansa Kristiana Andersena dzimšanas un Starptautisko bērnu grāmatu dienu. Jau kopš 1967. gada 2. aprīli visā pasaulē velta īpaši bērnu grāmatu lasīšanai, bērnu grāmatu autoriem un ilustratoriem, tā godinot tos, kas grāmatas rada, un tos, kas gatavi tajās pazust un atkal atrasties. Šī gada sauklis uzsver lasīšanu kā to spēku, kas spēj mainīt gan katra iekšējo pasauli, gan mums visiem kopējo un vienīgo planētu Zemi. 2026. gadā par Starptautiskās bērnu grāmatu dienas oficiālo vēstnesi izvēlēta bērnu rakstniece Elena Perikleus (*Elena Perikleous*) no Kipras. Lūk, arī viņas vēstījums:

Dēstiet stāstus, un pasaule uzplauks

Reiz senseenos laikos piedzima bērns, kurš vēlējās dzīvot labāk nekā pasaku varoņi, kuri vienmēr dzīvoja laimīgi līdz mūža galam.

Bērns auga un mainījās, lasīja un kļuva par Donu Kihotu, kurš cīnās ar vējdzirnavām; Alisi, kura atdzīvina brīnumus; Robinu Hudu, kurš glābj mežus; vilku, kurš vāc mēness dziedātāju pulkus.

Gadi gāja, bet pasauli tomēr neskāra reiz izsapņotās pārmaiņas. Tomēr bērnam izdevās izveidot pavisam jaunu pasauli pagalma dārzā, kuru piepildīja it viss, kas sirdij tuvs.

Pagāja vēl vairāki gadi.

Un, tā kā grāmatas čukstēja gudrību viņa dvēselē, bērns zināja, kas jādara.

Kad pienāca rudens, tika apstrādāta zeme un iesētas sēklas.

Atnāca ziema.

Plaukstošajā grāmatu sabiedrībā bērns pacietīgi gaidīja, kad izkusīs baltā sniega sega.

Tad pienāca pavasaris. No asniem izspraucās maigas lapas.

Stumbri kļuva resnāki, zari izstiepās, pumpuri izplauka.

Bērna dvēsele uzplauka, piepildīta ar krāsām un smaržām.

Un vasara?

Tas bija laivu, buru laivu, gaisa balonu, velosipēdu laiks... laiks, kad varēja ceļot, kur vien acis rāda!

Tagad bērns zināja un nešaubījās:

šis bija veids, kā mainīt pasauli, – kļūt par dārznieku.

Maģisku stāstu dārznieku, kurš sēj vārdus, kopj tēlus, novāc brīnumu ražu un laista iztēli.

Un tā stāsti sāka augt un plesties plašumā.

Un pēc tam?

Bērns ar mīlestību plūca ziedus un dāvāja tos garāmgājējiem – miera, cerības, spēka un ticības neiespējamajam ziedus.

Mazu brīnumu ziedus ikkatram, kurš soļoja garām.

Katru pavasari, 2. aprīlī,

stāsti, ko bērns bija iesējis, lika pasaulei uzplaukt kā krāšņam pumpuram.

Dārzkopības meistarklasēs gan jauniem, gan veciem tika nodota gudrība, kā tikt pie gaidītās ražas.

Bērna stādītais dārzs kļuva par Cerību dārzu, pagalms – par Brīnumu pagalmu, kur burvis vienmēr gaidīja viesus, vējā vijot sarkanos stāstu pavedienus.

Rakstniece **Elena Perikleus**, šo vārdu autore, dzimusi ar niezošiem pirkstiem – pirksti vien niez meklēt vārdus un stāstus, ko čukstējuši koki un grāmatas. Elena ir studējusi izglītības sfērā un turpinājusi pilnveidoties vides jomā, tāpēc viņa tic, ka rūpes par bērniem un dabu rodas vienuviet. Šodien, būdama Bērnu tiesību aizsardzības komisāre, Elena konsekventi iegulda pūles tādas sabiedrības celšanā, kas klausās, saprot un respektē ikviena bērna balsi. Ar savu darbu izglītībā, kultūrā un literatūrā, viņa aizstāv katra bērna tiesības uz dzīvi, izteikšanos, līdzdalību un piekļuvi mākslai un kultūrai. Elena Perikleus ir izdevusi divdesmit astoņas (!) grāmatas bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem, no kurām daudzas tikušas apbalvotas. Viņa uzskata, ka katrs stāsts ir sēkla – kad to stāda ar mīlestību, pasaule zied.

Plakāta autore **Sandra Elefteriu** (*Sandra Elephteriou*) studējusi grafisko mākslu un sadarbojusies ar daudzām izdevniecībām. Viņas darbi guvuši plašu atzinību – māksliniece sešas reizes saņēmusi Kipras Nacionālo ilustrācijas balvu, pārstāvējusi Kipru 2012. gada IBBY Goda sarakstā un 2020. gadā nominēta Hansa Kristiana Andersena balvai, bet vēlākos gados arī Madame Figaro Gada sievietes balvai kategorijā “Radītājas”. Papildus ilustrācijām Sandra ir arī talantīga autore, kuras darbi guvuši ievērojamu atzinību. Viņa ir saņēmusi Kipras IBBY balvu par vairākām grāmatām.

Šai dienā aicinām lasīt, dalīties pārdomās, iepazīt jaunus autorus, dzejniekus un ilustratorus, aicināt viņus uz savām bibliotēkām, lai satiktos, darbotos un svinētu kopā. Lai jums radoša un burtiem bagāta šī pavasara diena!

Šeit pieejams mākslinieces Sandras Elefteriu (*Sandra Elephteriou*) darinātais plakāts un buklets ar dažādiem ierosinājumiem Starptautiskās bērnu grāmatu dienas aktivitātēm: <https://www.ibby.org/awards-activities/activities/international-childrens-book-day/2026-icbd-material-for-download>

Informāciju sagatavoja:
Emija Grigorjeva
Bērnu literatūras centra informācijas speciāliste
Latvijas Nacionālā bibliotēka